LIVING TORAH

פרשת נצבים

בס"ד. משיחת אור לכ"ט אלול ה'תש"מ, ערב ר"ה ה'תשמ"א.
הנחה פרטית בלתי מוגה

אַז מ'גיט אַ קוק אין מחזור, אַז וואָס איז דער ענין פון ראש-השנה? – אַז דעמאָלט איז "כל בני עולם עוברים לפניו כבני מרון". אַז דאָס איז ניט נאָר אַ זאַך וואָס איז פאַרבונדן מיט אידן, נאָר דאָס איז פאַרבונדן מיט יעדער מענטשן וואָס איז דאָ אויף דער גאַנצער וועלט.

און ס'איז דאָך פאַרשטאַנדיק אויך פון כמה ענינים וואָס מ'זאָגט אין תפילת המחזור, אַז דאָס איז פאַרבונדן ניט נאָר מיטן מין המדבר, מיט מענטשן, נאָר אויך מיט מין החי ומין הצומח ומין הדומם וואָס איז דאָ אין וועלט, [ווי אויך פאַרשטאַנדיק פון דער משנה וואָס זאָגט, אַז ס'איז דאָ "ארבעה ראשי שנים", און על דרך זה אויך איז דאָ בנוגע ווי מ'פסקנ'ט אָפּ, אַז "לאילנות" אין "ראש השנה לאילנות" וכיו"ב],

אָבער זיי אַלץ הענגען אָפּ אָן דערויף וואָס ס'ווערט אויפגעטאָן בראש השנה. ווי פאַרשטאַנדיק אויך אַז מ'זאָגט "זה היום תחילת מעשיך", איז דאָך דער איינפאַכער, דער פשוט'ער און דער ריכטיקער אָפּטייטש פון "מעשיך" – איז דאָס כולל כל מין המדבר און כל מין החי און כל מין הצומח און כל מין הדומם.

וואָס דערפון איז אויך פאַרשטאַנדיק אָט דאָס וואָס מ'פרעגט די שאלה, אַז אַ איד לכאורה דאַרף (זיך און) פאַרבינדן זיך און טאָן מיט זיך אַליין; וואָס דאַרף ער זאָרגן אַ דעה און מישן זיך אין עניני העולם וכו'?

איז אָט דאָס איז, ווי געזאָגט פריער: דער תכלית פון אַ אידן איז, אַז ער זאָל ליכטיק מאַכן די וועלט, אַלץ וואָס אַרום אים, ביז "והלכו גויים לאורך".

און "ליכטיק מאַכן" (איז), ווי גערעדט מערערע מאָל, איז ניט דער פשט, אַז מ'מאַכט ליכטיק, ווערט באַשאַפן אַ נייע זאַך, נאָר בשעת ס'ווערט ליכטיק – זעט מען יעדער זאַך וואָס זי איז און וואו זי געפינט זיך און וואָס מ'דאַרף מיט איר טאָן.

בשעת ס'איז ניטאָ קיין ליכטיקייט, קען ער אַ טעות האָבן און ניט וויסן צי דאָס איז אַ פענסטער צי אַ טיר, צי דאָס איז אַ טיש, צי ס'איז אַ בענקל, און צי מ'דאַרף דאָס שטעלן במקום פלוני – אין דעם ווינקל אָדער אין דעם צווייטן ווינקל;

בשעת מ'מאַכט ליכטיק אין זיין רשות, אין זיין חדר – באַלייכט דאָס און ער זעט יעדער זאַך ווי די זאַך איז: אַ ווייסע זאַך – (ווייס ער) זעט ער אַז דאָס איז ווייס, און הפכו, היפך פון ריינקייט – זעט ער אַז מ'דאַרף דאָס אָפּוואַשן, אָדער טאָן די ענינים אַז דאָס זאָל אויך ווערן "ילבינו".

© 2001 Jewish Educational Media, Inc.

פרשת נצבים

(בשעת) צוזאַמען דערמיט איז דאָך יעדער איד און אַלע אידן "מאמינים בני מאמינים", און זיי ווייסן, אַז "בעשרה מאמרות נברא העולם", אַז דאָס איז אַלץ באַשאַפן געוואָרן; ס׳איז געוועזן אַ צייט וואָס ס׳איז אינגאַנצן ניט געווען קיין בריאה, און דערנאָך איז דאָס באַשאַפן געוואָרן, "בדבר הוי׳ שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם" – דורך דעם אויבערשטנ׳ס אַ דיבור און דורך דעם אויבערשטנ׳ס אַ מאמר.

איז דער אַלטער רבי מבאר, אַז דערפון איז גלייך פאַרשטאַנדיק די תורת הבעל שם טוב ווי אַזוי דאָס איז אַ הכרח אין פשוט׳ן שכל, אַז וויבאַלד אַז דאָס איז באַשאַפן געוואָרן מאין ליש מאין ואפס ממש – מוז דאָס נתהווה ווערן תמיד: בכל יום ובכל שעה ובכל רגע דאַרף דאָס באַשאַפן ווערן פון דאָס-ניי, דורך וואָס? – דורך דערויף וואָס דער דבר השם, דורך וועלכן ער איז באַשאַפן געוואָרן דעם ערשטן מאָל, שטייט אין אים תמיד, און (מאַכט אים) באַשאַפט אים פון דאָס-ניי, און מאַכט אים לעבעדיק און גיט אים קיום, מהוה און מחי׳ און מקיים.

וואָס דערפון פאַרשטייט מען אין שכל הפשוט, אַז די עצם מציאות פון יעדער זאַך – איז דאָס דער דבר הוי׳ וואָס ער איז אים מחי׳ בכל רגע.

אף על פי כן קען דאָך זיין, אַז מ׳זאָל זיך אויף דערויף ניט כאַפּן, אָדער אַז מ׳זאָל זיך אויף דערויף פאַרגעסן: ער איז טאַקע אַ מאמין בזה, במילא אַז ער פאַרגעסט אויף דעם, אָדער ער האָט זיך גאָר לכתחילה אויף דערויף ניט געכאַפּט – רעכנט ער זיך דערמיט וואָס אים זאָגט גשמיות העולם, רעכנט זיך (דערמיט) מיט מדידות והגבלות פון וועלט – אפילו ווען דאָס איז ניט אויסגעהאַלטן און דאָס שטערט צו פירן זיך ווי דער אויבערשטער האָט אָנגעזאָגט בתורתו.

און אָט דאָ קומט אַריין "תורה אור" און מאַכט ליכטיק, און באַווייזט אין יעדער זאַך, אַז דאָס איז נתהווה בכל רגע ורגע מאין ואפס ממש ווערט דאָס פון דאָס-ניי באַשאַפן –

איז דאָך דערפון פאַרשטאַנדיק, אַז אפילו ווי זי איז שוין באַשאַפן, איז דאָס ניט קיין אמת׳ע מציאות, וואָרום זי האָט קיין קיום ניט; (זי דאַרף) יעדער רגע דאַרף זי אָנקומען מ׳זאָל איר נאָכאַמאָל באַשאַפן פון דאָס-ניי.

וואָס באַלייכט דאָס, אַז מ׳זאָל זען אַז די מציאות איז אַזוי? – איז דאָס דורך דערויף וואָס מ׳נעמט וואָס ס׳שטייט אין "תורה אור", און מ׳נעמט דאָס דערנאָך אַראָפּ, (דעם לימוד) "לימוד מביא לידי מעשה", אַז מ׳נוצט דאָס: בשעת מ׳גיט אַ קוק אויף אַן ענין וואָס איז דאָ אין וועלט – כאַפּט מען זיך גלייך, אַז "תורה אור" האָט באַלויכטן די זאַך,

© 2001 Jewish Educational Media, Inc.

פרשת נצבים

ניט זי האָט דאָס געדאַרפט באַשאַפן; באַשאַפן באַשאַפט דאָס דער אויבערטשער – די תורה האָט אָבער געמאַכט ליכטיק די זאַך, אַז ניט ווי אַן אַנדערער קען אַ טעות האָבן, אַז דאָס איז אַ זאַך וואָס דאָס האָט מלחמה מיט אידישקייט, במילא דאַרף מען זיך אויסרעכענען און טאָן באופן כך אָדער באופן כך – דאָס ווערט באַלויכטן דורך תורה, אַז דאָס ווערט איצטער באַשאַפן פון דאָס-ניי מאין ואפס ממש,

(דורך וואָס) ווי אַזוי ווייס ער דאָס? דערפאַר וואָס ביי אים איז געוואָרן ליכטיק אין זיין חלק בעולם – האָט ער דערנאָך די שטאַרקייט, און האָט דערנאָך די פּאַסענדע אותיות, ווי אַזוי דאָס איבערצוגעבן אויך צו אַ צווייטן אידן, ווי אַזוי דאָס איבערצוגעבן אויך צו אַ ניט-אידן, "והלכו גויים לאורך",

און אָט דעמאָלט איז "וידע כל פעול כי אתה פעלתו": ער דערקלערט צו אַ "פעול" – ער האָט מער קיין מעלה ניט, מערניט וואָס ער איז אַ "פעול", אַ באַשאַפענער בעולם הזה, אין עולם העשי' – אַז "כי אתה פעלתו", און ער דערקלערט אים, און גיט דאָס אים צו פאַרשטיין, און העלפט אים אַרויס, ביז וואַנענט דער "פעול" אַליין איז אויך "ידע" – ער ווייס דערפון, ביז אין אַן אופן פון "דעת", ווי דער אַלטער רבי טייטשט דאָס אָפּ אין תניא, אַז דעת באַווייזט אַז דער וויסן איז ביי אים מיט אַ שטאַרקייט און מיט אַ זיכערקייט, "יתקע מחשבתו בחוזק", מיט דער גאַנצער שטאַרקייט, אַז קיין זאַך קען אים דערפון ניט רירן.

נאָך דערויף, אַז מ'האָט אָט די הכנה אין די טעג פאַר ראש-השנה, וואָס בכללות איז דאָס דער חודש אלול, און דערנאָך אין אלול גופא, די טעג אַלץ נענטער צו ראש-השנה ווערט דאָס ביי אים מער נתאמת און מער אין אַן אופן פון ידיעה וחוזק,

איז אָט דעמאָלט ווערט דאָס ביי אים ביז אין אַן אופן פון "לובשים לבנים", מיט דער פולסטער זיכערקייט, אַז תורה האָט אים באַוויזן – ביז וואַנענט אַז דאָס איז געוואָרן זיין איבערצייגונג און זיין שכל און זיין ידיעה – אַז "אין עוד", וואָרום בכל רגע ורגע ווערט יעדער זאַך באַשאַפן מחדש, מאין ואפס ממש, אַז דאָס זאָל ווערן אַ מציאות בעולם הזה.

———— • ————

© 2001 Jewish Educational Media, Inc.